

AGATHA CHRISTIE

Πρόσκληση σε φόνο

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Πρόσκληση σε φόνο**
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: A Murder is Announced
Από τις Εκδόσεις HarperCollins *Publishers*, Λονδίνο 2016
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Agatha Christie
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Χρύσα Μπανιά
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Κατερίνα Δουριδά
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνα Λαδοπούλου

© Agatha Christie Limited, 1950. All rights reserved.

The AC Monogram Logo is a trade mark, and AGATHA CHRISTIE, MARPLE and the Agatha Christie Signature are registered trade marks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.

© Εξωφύλλου: HarperCollins *Publishers* Ltd.

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2019

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις Λυχνάρι

Δεύτερη έκδοση: Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ, Μάιος 2019, 5.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-3070-6

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-3071-3

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίου.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Από το 1979

Έδρα:

Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550

PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Publishers since 1979

Head Office:

121, Tatoïou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore:

13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

AGATHA CHRISTIE

Πρόσκληση σε φόνο

Μετάφραση: Χρύσα Μπανιά

Πρόλογος: Αύγουστος Κορτώ

ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΑΓΚΑΘΑ ΚΡΙΣΤΙ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Η μυστηριώδης υπόθεση στο Στάιλς

Πέντε μικρά γουρουνάκια

Φόνοι με αλφαβητική σειρά

Έγκλημα στο Οριάν Εξηπρές

Ο Πουαρό ερευνά

Φόνος στο πρεσβυτέριο

Το πτώμα στη βιβλιοθήκη

Και δεν έμεινε κανένας

Δέκα ύποπτοι για φόνο

Μια αυτοβιογραφία

Έγκλημα στο γκολφ

Η δολοφονία του Ρότζερ Άκροϊντ

Οι Μεγάλοι Τέσσερις

Θανάσιμος κίνδυνος

Οι πρώτες υποθέσεις του Πουαρό

Η φαρμακερή πένα

Πρόσκληση σε φόνο

Ο μυστικός αντίπαλος

Η δοκιμασία της αθωότητας

*Στον Ραλφ και την Ανν Νιούμαν, στο σπίτι των οποίων
πρωτοδοκίμασα τον «υπέροχο θάνατο»!*

Περιεχόμενα

Πρόλογος στην ελληνική έκδοση	11
Τα κυριότερα πρόσωπα του έργου	19
1. Πρόσκληση σε φόνο	23
2. Πρωινό στο Λιτλ Πάντοκς	37
3. Στις 6:30 μ.μ.	44
4. Το Ξενοδοχείο Ρόιαλ Σπα	58
5. Οι δεσποινίδες Μπλάκλοκ και Μπάνερ	67
6. Τζούλια, Μίτζι και Πάτρικ	79
7. Μεταξύ των παρόντων	88
8. Η μισ Μαργλ επί σκηνής	104
9. Σχετικά με την πόρτα	121
10. Πιπ και Έμμα	131
11. Η μισ Μαργλ έρχεται για τσάι	144
12. Πρωινές δραστηριότητες στο Τσίπιν Κλέγκχορν	149
13. Πρωινές δραστηριότητες στο Τσίπιν Κλέγκχορν (συνέχεια)	161
14. Εκδρομή στο παρελθόν	177

15. Υπέροχος θάνατος.....	187
16. Ο επιθεωρητής Κράντοκ επιστρέφει.....	197
17. Το άλμπουμ.....	204
18. Τα γράμματα.....	213
19. Αναπαράσταση του εγκλήματος	228
20. Η μισ Μαργλ αγνοείται.....	241
21. Τρεις γυναίκες	253
22. Η αλήθεια	268
23. Μια βραδιά στο πρεσβυτέριο	271
Επίλογος	297

Πρόλογος στην ελληνική έκδοση

«Πρόσκληση σε φόνο» & η γένεση της μισ Μαρπλ

Σύμφωνα με την ίδια τη Βασίλισσα, ο σπόρος που έμελλε να βλαστήσει με τη μορφή της αειθαλούς μισ Τζέιν Μαρπλ φυτεύτηκε στα παιδικά της χρόνια, όταν, κοριτσάκι ακόμα, συμμετείχε ως αθόρυβος παρατηρητής στις μαζώξεις της γιαγιάς της.

Σ' αυτές τις συγκεντρώσεις, καθώς έπιναν το τσάι τους, διανθισμένο ενίοτε με κάποιο αθώο χαρτοπαίγνιο, η γιαγιά της μικρής Άγκαθα και οι ηλικιωμένες φιλενάδες της αντάλλασσαν ένα σωρό ιστορίες – τόσο αφηγήσεις της μακρινής τους νιότης, όσο και κουτσομπολιά, κοινά μυστικά του κύκλου και της τάξης τους, κρυφогελώντας ένοχα κι απαντώντας στην εγγονή της οικοδέσποινας με κόσμιες υπεκφυγές.

Ωστόσο, παρ' ότι οι γονείς της Άγκαθα, και οι συνομήλικοί τους, αντιμετώπιζαν τις γηραιές κυρίες με αδιαφορία και συγκατάβαση, θεωρώντας τες άκακες σαν υπερήλικα σκυλάκια σαλονιού –ιδίως τη στιγμή που πολλές εξ αυτών ήταν γεροντοκόρες (αυτή η φριχτή λέξη, που επί αιώνες προεξοφλούσε την παρθενία των ανύπαντρων γυναικών ως ένδειξη ανημποριάς κι ανεπάρκειας)– στα μάτια της νεαρής δεσποινίδος Μίλερ, η γιαγιά της και οι κολλητές της διέθεταν μια αόρατη δύναμη, που τις καθιστούσε κάθε άλλο παρά ανήμπορες: η κοινωνία μπορεί να τις είχε εξωθήσει στο περιθώριο, όμως εκείνες είχαν αξιοποιήσει τη μειονεκτική τούτη θέση στο έπα-

κρο, καθώς τους επέτρεπε να παρατηρούν επισταμένως τη φύση και τις ασύγγνωστες αδυναμίες των ανθρώπων, και να διαισθάνονται τις μυστικές πλευρές του χαρακτήρα τους.

Τω καιρώ εκείνω, βεβαίως, οι γυναίκες εξαναγκάζονταν να ζουν στο περιθώριο ασχέτως της ηλικίας τους· τα περισσότερα επαγγέλματα τους ήταν απαγορευμένα, η κοινωνική τους διάσταση ήταν στην καλύτερη των περιπτώσεων διακοσμητική, ενώ ο ρόλος της συζύγου, μητέρας και νοικοκυράς ήταν σχεδόν αναπόδραστος. Η Άγκαθα Κρίστι, λόγου χάρη, απέκτησε δικαίωμα ψήφου, μαζί με όλες τις ενήλικες Αγγλίδες, και χάρη στον σκληρό κι αιματηρό αγώνα που έδωσαν οι σουφραζέτες επί δεκαετίες, όταν ήταν ήδη τριάντα οκτώ ετών, και στο μεταξύ είχε ήδη γίνει σύζυγος και μητέρα.

Μα σαν τη σφενταμιά που θεριεύει στη σκιά, η νεαρή Άγκαθα εκμεταλλεύτηκε στο έπακρο την κοινωνική αδράνεια της νιότης της, καταβροχθίζοντας τα αγαπημένα της αστυνομικά μυθιστορήματα (ανάμεσά τους, τα έργα του Ουίλκι Κόλινς και του Άρθουρ Κόναν Ντόιλ) κι οξύνοντας το βλέμμα της με τον τρόπο που της είχε διδάξει το παράδειγμα της γιαγιάς της: παρατηρώντας κι αναλύοντας τους ανθρώπους του περίγυρού της σαν να ήταν χαρακτήρες σε αφηγήματα, και καλλιεργώντας την οξυδέρκειά της έτσι ώστε να διαβλέπει την υπόγεια διάσταση –τη φόδρα– του ανθρώπινου ψυχισμού.

Καρπός όλων αυτών υπήρξε Η μυστηριώδης υπόθεση στο Στάιλς, που εκδόθηκε το 1920, και όπου κάνει την πρώτη του εμφάνιση ο θρυλικός Βέλγος ντετέκτιβ Ηρακλής Πουαρό, με το σαρδόνιο χιούμορ του, την κωμική κοκεταρία του, και τη δαιμόνια φαιά ουσία, που του επιτρέπει να εξιχνιάζει και τα πλέον ακανθώδη μυστήρια.

Το 1926, η Κρίστι εκδίδει το διασημότερο, ίσως, βιβλίο της: τον Φόνο του Ρότζερ Άκροϊντ, που θα αποτελέσει τομή στην ιστορία του αστυνομικού μυθιστορήματος. Στο εν λόγω μυθιστόρημα εμφανίζεται, μεταξύ άλλων, η δεσποινίς Κάρολιν Σέπαρντ, μια σπιρτόζα γεροντοκόρη βγαλμένη από τις παιδικές μνήμες της συγγραφέως. Και όταν, στη θεατρική μεταφορά του Ρότζερ Άκροϊντ, ο σκηνοθέτης

επιλέγει για τον ρόλο της μιας Σέπαρντ μια νεαρή ηθοποιό, η Άγκαθα Κρίστι δυσανασχετεί σε τέτοιο σημείο με την επιλογή, που αποφασίζει να δώσει τον πρωταγωνιστικό ρόλο του επόμενου βιβλίου της σε μια ηλικιωμένη κυρία σαν τις φίλες της γιαγιάς της. Κι έτσι, τον Δεκέμβριο του 1927, με το διήγημα Η λέσχη της Τρίτης (που κατόπιν θα μεταπλαστεί στο μυθιστόρημα *The Thirteen problems*) γεννάται υμίν η φοβερή και τρομερή μιας Μαρπλ.

Παρά τη δημοτικότητα που πρόκειται να απολαύσει, η Τζέιν Μαρπλ είναι ένας εξαιρετικά αιγιματικός χαρακτήρας: το παρελθόν της είναι ένα μεγάλο κενό, η επαγγελματική της κατάσταση ένα μυστήριο, και ο χαρακτήρας της, πολύ πιο αδρομερώς σχεδιασμένος απ' ό,τι του Πουαρό, ένα πεδίο διαρκών διακυμάνσεων. Στις πρώτες εμφανίσεις της είναι τόσο εριστική, που γίνεται σχεδόν αντιπαθής, γεγονός που αντιλαμβάνεται η δημιουργός της, κάνοντάς την στα επόμενα βιβλία καλότροπη κι εξόχως αγαπητή στον κύκλο της, διατηρώντας ωστόσο ακέραια τη διαβολική της περιέργεια – που αγγίζει συχνά την αδιακρίσία–, το κοφτερό της βλέμμα και τη διορατικότητα της. Αν και, σε αντίθεση με τον Βέλγο συνάδελφό της, η μιας Μαρπλ είναι ερασιτέχνης (αν όχι αυτόκλητη) ντετέκτιβ, κώνοντας τη μύτη της οποτεδήποτε κάποιο μυστήριο πλήττει το περιβάλλον της, και οι δύο μεταχειρίζονται τα ίδια μέσα για την επίλυση των υποθέσεων: καταγράφουν νοερά την κάθε λεπτομέρεια, κατασκοπεύουν και κρυφακούν, ανακρίνουν και ξεμπροσιάζουν, με μόνο τους όπλο την ευστροφία τους, και πολλές φορές σε βαθμό άγνοιας κινδύνου.

Τι ακριβώς γνωρίζουμε για τη μιας Μαρπλ; Η ηλικία της είναι απροσδιόριστη – οι συγχωριανοί της την περιγράφουν ως «ηλικιωμένη», αν και τη δεκαετία του '20 ο χαρακτηρισμός αυτός θα μπορούσε κάλλιστα να περιγράφει και μια γυναίκα σαράντα πέντε ετών· παρά ταύτα, τη στιγμή που, όπως κι ο Πουαρό, διατρέχει μισό αιώνα ζωής στα βιβλία της Κρίστι, μπορούμε να πούμε ότι η μιας Μαρπλ παραμένει αγέραστη απ' τη μία μυθιστορηματική εμφάνιση στην επόμενη (τα μόνα στοιχεία που υποδηλώνουν μια περαιτέρω γήρανση είναι η ελαφρά αδυναμία που την πλήττει στο τέλος του

A Caribbean Mystery, και η παρουσία της Τσέρι Σέροκολντ, της νεαρής που τη συνοδεύει σε ορισμένα από τα κατοπινά βιβλία). Τόπος κατοικίας της είναι το Σεντ Μέρι Μιντ, ένα γραφικό χωριουδάκι –ή, άλλοτε, κωμόπολη– της αγγλικής υπαίθρου, στο οποίο συντελείται ένας δυσανάλογος αριθμός φονικών· γνωρίζουμε ότι είναι ανύπαντρη, κι ότι δεν έχει στενούς συγγενείς – μόνη ουσιαστική εξαίρεση, πέρα από δύο νεότερες αδελφές που αναφέρονται άπαξ και φευγαλέα, ο ανιψιός της Ρέιμοντ Γουέστ, διάσημος συγγραφέας και σύζυγος της καλλιτέχνιδος Τζόις ή Τζόαν· το πώς συντηρείται είναι ένα ακόμα ομιχλώδες ζήτημα: από το γεγονός ότι διαθέτει πάντοτε οικιακή βοηθό προκύπτει ότι έχει κάποιο εισόδημα, ενώ μια δυο φορές αφήνεται να εννοηθεί ότι ο Ρέιμοντ τη στηρίζει οικονομικά· παρ’ ότι δεν κατέχει τίτλο ευγενείας, η άνεση με την οποία συγχρωτίζεται τα μέλη της αριστοκρατίας παραπέμπει σε άτομο της μεγαλοαστικής τάξης· το μεγαλύτερό της πάθος είναι η κηπουρική (κάτι που μοιράζεται με τη δημιουργό της), καθώς και, φυσικά, η μέχρις εμμονής παρατήρηση της καθημερινότητας των γύρω της. Όσο για τον χαρακτήρα της, αυτός διαφαίνεται πιο καθαρά στις αντιδράσεις που προκαλεί: αν και σε γενικές γραμμές είναι συμπαθής, και μοιάζει άκακη, συχνά αντιμετωπίζεται με ειρωνική συγκατάβαση, ή ακόμα και με εκνευρισμό («Πάλι αυτή η περιέργη γριά που χώνει τη μύτη της παντού και νομίζει ότι τα ξέρει όλα!»).

Εξίσου ενδιαφέρουσα με την ίδια τη μισ Μαργλ είναι η συχνότητα με την οποία εμφανίζεται: ενώ στην αρχή της συγγραφικής σταδιοδρομίας της Κρίστι ο Πουαρό μονοπωλεί τα μυστήρια που επινοεί για δαύτον η δημιουργός του, προϊόντος του χρόνου, η μισ Μαργλ όχι μόνο ισοφαρίζει, αλλά –ιδίως προς τη δύση του βίου της Βασίλισσας– ξεπερνά σε εμφανίσεις τον Πουαρό (έστω κι αν ο γηραιός Βέλγος ρίχνει την αυλαία με το μυθιστόρημα Οι ελέφαντες θυμούνται.) Η ολοένα και συχνότερη σύμπλευση με το ομόφυλο δημιουργήμά της, πιθανώς να καταμαρτυρά ότι η Κρίστι, γερνώντας και η ίδια, και προσεγγίζοντας την ηλικία της γιαγιάς της όταν εκείνη της ενέπνευσε για πρώτη φορά την περιέργεια για την ιδιότητα

θέση των γηραιών κυριών στον κόσμο, ένιωθε μια όλο και πιο επίμονη ταύτιση – σε σημείο που η *μικς Μαρπλ* καθίσταται σχεδόν *alter ego* της.

Το μυθιστόρημα Πρόσκληση σε φόνο, που εκδόθηκε το 1950 και ήταν το πεντηκοστό βιβλίο που εξέδιδε η Αγγλίδα συγγραφέας που είχε ήδη αναγνωριστεί παγκοσμίως ως Βασίλισσα του αστυνομικού, σηματοδοτεί την τέταρτη εμφάνιση της Τζέιν Μαρπλ.

Η βασική αφηγηματική συνθήκη του βιβλίου είναι λίαν πρωτότυπη: στην τρίτη σελίδα της τοπικής εφημερίδας του Τσίπιν Κλέγκχορν, ενός ήσυχου χωριού της αγγλικής επαρχίας, ανάμεσα στις αγγελίες δημοσιεύεται και μία που τραβά μεμιάς την προσοχή, λόγω του εξωφρενικού γεγονότος που αναγγέλλει: «Ένας φόνος αναγγέλλεται, και πρόκειται να λάβει χώρα την προσεχή Παρασκευή 29 Οκτωβρίου, στην έπαυλη Λιτλ Πάντοκς, στις 6:30 μ.μ. Φίλοι, δεχτείτε αυτή την πρόσκληση – δε θα δοθεί άλλη νύξη».

Το ανακοινωθέν είναι τόσο τραβηγμένο, που η αγγελία αντιμετωπίζεται ως φάρσα – και η Λετίσια Μπλάκλοκ, ιδιοκτήτρια της έπαυλης, αποφασίζει να δεχτεί μερικούς φίλους για μια συγκέντρωση την επίμαχη βραδιά. Διάφοροι χωριανοί εμφανίζονται υποκινούμενοι αμιγώς απ' την περιέργειά τους να δουν τι και κατά πόσον θα συμβεί.

Κι ενώ η μάζωξη κυλά σε πλήρη ελαφρότητα, στις 6:30 τα φώτα ξάφνου σβήνουν, κι απέναντι απ' τους φιλοξενούμενους της Λετίσια Μπλάκλοκ εμφανίζεται ένας άντρας που κραδαίνει έναν αναμμένο φακό στο ένα χέρι, κι ένα πιστόλι στο άλλο. «Ψηλά τα χέρια!» διατάζει την ομήγυρη, κι εκείνοι υπακούν, θεωρώντας ότι κι αυτό αποτελεί μέρος του παιχνιδιού – μα αίφνης, μια σειρά πυροβολισμών τους κόβουν το γέλιο. Η οικοδέσποινα τραυματίζεται ελαφρά, κι όταν ανάβουν τα φώτα, ο ένοπλος άντρας, ένας μυστηριώδης τύπος ονόματι Ρούντι Σερτς, κείται νεκρός.

Παρά τους ισχυρισμούς των παρευρισκομένων ότι ο θάνατος του Σερτς υπήρξε προίον ατυχήματος ή αυτοκτονίας, ο επιθεωρητής Κράντοκ παραμένει καχύποπτος, και κατόπιν παραινέσεων των

ντόπιων, δέχεται τη βοήθεια της μισ Μαρπλ, προκειμένου να εξιχνιάσει μια ώρα αρχύτερα το μυστηριώδες έγκλημα.

Αν και σε μια πρώτη ανάγνωση το Πρόσκληση σε φόνο είναι ένα ακόμα αριστοτεχνικό μυθιστόρημα της Κρίστι, γεμάτο γρίφους κι αγωνία για το ζητούμενο (Ποιος το έκανε; – εξού και η λέξη «whodunit», που περιγράφει το είδος αυτό του αστυνομικού), σ' ένα δεύτερο επίπεδο πρόκειται για ένα βιβλίο που βρίθει συμβολισμών.

Μπορεί κανείς να πει ότι το ίδιο το αστυνομικό μυθιστόρημα είναι ένα λογοτεχνικό είδος που ξεκινά και στηρίζεται στον φόνο που αναγγέλλει ο/η συγγραφέας του, κατά κανόνα στις πρώτες σελίδες του βιβλίου. Ο εν λόγω φόνος συχνά φαντάζει εξωπραγματικός, σε σημείο που μόνο κάποιος προικισμένος με υπεράνθρωπες ικανότητες θα μπορούσε να τον εξιχνιάσει. Οι χαρακτήρες που πλαισιώνουν την αφήγηση συχνά συμπεριφέρονται με την ελαφρότητα των καλεσμένων της κυρίας Μπλάκλοκ, επιμένοντας πως «δεν μπορεί να συνέβη αυτό», πως πρέπει να υπάρχει κάποια άλλη, λιγότερο ζοφερή εξήγηση. Όσο για τον πρωταγωνιστή, που καλείται να βρει τη λύση του μυστηρίου, σχεδόν πάντα είναι ένας άνθρωπος που φαινομενικά μοιάζει ακατάλληλος: η ιστορία του σύγχρονου αστυνομικού μυθιστορήματος είναι γεμάτη τρωτούς, ευάλωτους ντετέκτιβ, επαγγελματίες και αυτόκλητους, αποδυναμωμένους εξαιτίας εθισμών, πένθους, αντικοινωνικότητας και αφόρητης ιδιοτροπίας. Και η Τζέιν Μαρπλ είναι σε μεγάλο βαθμό προπομπός όλων αυτών των «προβληματικών» επιθεωρητών, καθώς κι η ίδια, στα μάτια των αστυνομικών που αναγκάζονται να ζητήσουν τη βοήθειά της, φαντάζει ως μια φιλοπερίεργη, ανήμπορη γριούλα.

Όπως, ωστόσο, καταδεικνύει το πλήθος των υποθέσεων που εξιχνιάζει με χαμηλών τόνων μασεστρία, αιφνιδιάζοντας τους επίσημους ερευνητές και τις συναναστροφές της, η μισ Μαρπλ μόνο ανήμπορη δεν είναι. Μάλιστα, μπορεί κανείς να πει ότι, καθώς υπήρξε η πρώτη γυναίκα ντετέκτιβ στην ιστορία του αστυνομικού, είναι η αρχετυπική, προγονική μορφή όλων των πρωταγωνιστριών που ακολούθησαν – απ' την Μοντ Σίλβερ και τη Νάνσυ Ντρου, μέχρι την

Κεί Σκαρπέτα, την Τέμπερανς Μπρέναν, και την Αντουανέτ Κόνγουεϊ.

Κι ο συμβολισμός επανέρχεται, οδηγώντας μας και πάλι στην κοίτη του συγγραφικού ποταμού, στο σημείο εκκίνησης: σ' ένα νωχελικό απόγευμα αφεδιάλυτο από τ' άλλα, στη σάλα μιας μεγαλοαστικής κατοικίας, όπου η γηραιά πλην κραταιά κυρία Μίλερ απολαμβάνει με τις φιλενάδες της ένα τσάι αρωματισμένο με κουτσομπολιά, διαδόσεις και λοξές ερμηνείες μιας ευθυτενούς, αστάκιγης κοινωνίας. Οι ηλικιωμένες αυτές γυναίκες μοιράζονται με τη μισ Μαργλ κάτι σημαντικό, κάτι που τις καθιστά πιο δυνατές απ' ό,τι οι ίδιες νομίζουν πως είναι: μολονότι βρίσκονται κοντά σε κάτι φριχτότερο κι από ένα τυχαίο πτώμα ή έναν ανεξήγητο φόνο –στην πραγματικότητα, είναι όλες τους αντιμέτωπες με την αναπόδραστη θνητότητα, που τις κοντοζυγώνει ολοένα–, εξακολουθούν να σαρκάζουν, να περιγελούν εαυτούς και αλλήλους. Περισσότερο από κάθε άλλο χαρακτηριστικό τους, είναι δυνατές.

Και η δύναμη αυτή θα γονιμοποιήσει τον νου και την καρδιά του μικρού κοριτσιού που κάθετα ανάμεσά τους.

Αύγουστος Κορτώ

Τα κυριότερα πρόσωπα του έργου

Μις Μαρπλ

Ηλικιωμένη κάτοικος του Σεντ Μέρι Μιντ που δεν παντρεύτηκε ποτέ. Ιδιαίτερα οξυδερκής και με ισχυρή συνδυαστική ικανότητα, γνωρίζει σε βάθος την ανθρώπινη φύση και φημίζεται για τους παραλληλισμούς που κάνει μεταξύ των γεγονότων των εγκληματικών υποθέσεων και των συμβάντων του χωριού.

Δεσποινίς Μπλάκλοκ

Ηλικιωμένη ιδιοκτήτρια του Λιτλ Πάντοκς, μια λογική και καλόκαρδη γυναίκα που δεν αποχωρίζεται ποτέ το κολιέ της. Μετά την απόπειρα δολοφονίας της αρχίζει να ξετυλίγεται το κουβάρι του παρελθόντος, κάτι που θα οδηγήσει σε περαιτέρω εξελίξεις.

Ντόρα Μπάνερ

Πιστή φίλη της δεσποινίδος Μπλάκλοκ, που γνωρίζει καλά το παρελθόν της. Οι δύο γυναίκες μένουν μαζί στο Λιτλ Πάντοκς, ωστόσο η σχέση τους δεν είναι πάντα ρόδινη και οι αφηρημάδες της δεσποινίδος Μπάνερ θα αποβούν μοιραίες και για τις δύο.

Πάτρικ Σίμονς

Νεαρός μακρινός συγγενής της δεσποινίδος Μπλάκλοκ, ο οποίος έρχεται να μείνει μαζί της και φέρνει στο Λιτλ Πάντοκς έναν αέρα

νεότητας αλλά και σκανδαλιάς, κάτι που τον φέρνει σε δύσκολη θέση όταν αρχίζουν οι έρευνες της αστυνομίας.

Τζούλια Σίμονς

Αδελφή του Πάτρικ, χαρακτήρας ψυχρός και απόμακρος. Έρχεται κι εκείνη να μείνει στο Λιτλ Πάντοκς. Η εξέλιξη της υπόθεσης θα την αναγκάσει να προβεί σε ορισμένες αποκαλύψεις που ίσως να μην αποβούν προς όφελός της.

Φιλίπα Χέιμς

Χήρα πεσόντος λοχαγού στον πόλεμο, μένει στο Λιτλ Πάντοκς και δουλεύει ως κηπουρός σε ένα γειτονικό σπίτι για να συντηρείται και να καλύπτει την εκπαίδευση του γιου της Χάρι. Ο έρωτας της χτυπά την πόρτα και οι αποκαλύψεις που γίνονται σταδιακά θα την απελευθερώσουν τόσο από το παρελθόν όσο και από ένα δύσκολο παρόν.

Μίτζι

Κεντροευρωπαϊά πρόσφυγας, βοηθός στο σπίτι της δεσποινίδος Μπλάκλοκ. Υποφέρει από μανία καταδίωξης και η ανάγκη της για αυτοπροβολή είναι τέτοια, ώστε θα παίξει αποφασιστικό ρόλο στην επίλυση του μυστηρίου ακόμα και με κίνδυνο της ζωής της.

Ζεύγος Ίστερμπρουκ

Γείτονες της δεσποινίδος Μπλάκλοκ. Παρόντες στην απόπειρα. Ο συνταγματάρχης Ίστερμπρουκ έχει υπηρετήσει στις Ινδίες και θεωρεί πως έχει μεγάλη πείρα σε αστυνομικές υποθέσεις. Δεν έχει καταφέρει, ωστόσο, να δει την αλήθεια που του κρύβει η κατά πολύ νεότερη σύζυγός του.

Δεσποινίδες Χίντσκλιφ και Μάργκατροϊντ

Γειτόνισσες της δεσποινίδος Μπλάκλοκ με την οποία διατηρούν άριστη σχέση. Όταν αποφασίζουν να σκεφτούν σε βάθος τις συν-

θήκες του εγκλήματος, καταλήγουν σε ένα συμπέρασμα που θα τις βάλει σε κίνδυνο.

Κυρία Σουέτεναμ και Έντμουντ Σουέτεναμ

Μητέρα και γιος, κάτοικοι του ίδιου χωριού. Η κυρία Σουέτεναμ είναι μια ιδιαίτερα ομιλητική γυναίκα, ενώ ο Έντμουντ είναι συγγραφέας και φλερτάρει χωρίς μεγάλη επιτυχία τη Φιλίπα. Και οι δύο θα θεωρηθούν ύποπτοι.

Μπαντς Χάρμον

Νεαρή ανιψιά της μισ Μαρπλ και σύζυγος του αιδεσιμότατου Τζούλιαν Χάρμον. Με αποπλιστική ειλικρίνεια βάζει συνήθως τα πράγματα στη θέση τους. Φιλοξενεί στο πρεσβυτήριο τη μισ Μαρπλ και μαζί αρχίζουν τις εικασίες για τα συμβάντα.

Επιθεωρητής Κράντοκ

Ανιψιός του αστυνόμου σερ Χένρι Κλίδερινγκ, ο οποίος σύντομα αναγνωρίζει την αυθεντία της μισ Μαρπλ. Επικεφαλής της υπόθεσης, δε μένει ικανοποιημένος από τα αρχικά συμπεράσματα και είναι εκείνος που επιμένει να την κρατήσει ανοιχτή και να ερευνήσει περαιτέρω.

Πρόσκληση σε φόνο

Μεταξύ 7:30 και 8:30 κάθε πρωί εκτός Κυριακής ο Τζόνι Μπατ έκανε τον γύρο του χωριού του Τσίπιν Κλέγκχορν με το ποδήλατο. Σφυρίζοντας δυνατά μέσα από τα δόντια του, κατέβαινε σε κάθε σπίτι και αγροικία για να βάλει στο γραμματοκιβώτιο όσες πρωινές εφημερίδες είχαν παραγγείλει οι ένοικοι του εν λόγω σπιτιού από τον κύριο Τότμαν, τον χαρτοπώλη, στη Χάι Στριτ. Έτσι, στο σπίτι του συνταγματάρχη και της κυρίας Ίστερμπρουκ παρέδιδε τους *Times* και την *Daily Graphic*, στο σπίτι της κυρίας Σουέτεναμ άφηνε τους *Times* και την *Daily Worker*, στις δεσποινίδες Χίντσκλιφ και Μάργκατροϊντ την *Daily Telegraph* και τη *News Chronicle*, στη δεσποινίδα Μπλάκλοκ την *Telegraph*, τους *Times* και την *Daily Mail*.

Σε όλα αυτά τα σπίτια, και ουσιαστικά σε κάθε σπίτι στο Τσίπιν Κλέγκχορν, άφηνε κάθε Παρασκευή ένα αντίτυπο της *North Benham News and Chipping Cleghorn Gazette*, η οποία ήταν γνωστή στην περιοχή απλά ως «η *Gazette*».

Έτσι, κάθε Παρασκευή πρωί, μετά από μια βιαστική ματιά στους τίτλους της πρωινής εφημερίδας

*(Κρίσιμη η διεθνής κατάσταση! Σήμερα η συνάντηση του ΟΗΕ!
Σκυλιά της αστυνομίας αναζητούν τον δολοφόνο της ξανθιάς δα-*

κυτλογράφου! Τρία ανθρακωρυχεία σε αργία. Είκοσι τρεις θάνατοι από τροφική δηλητηρίαση σε παραθαλάσσιο ξενοδοχείο κ.λπ.)

οι περισσότεροι κάτοικοι του Τσίπιν Κλέγκχορν άνοιγαν πρόθυμα την *Gazette* και έπεφταν στα τοπικά νέα. Μετά από μια βιαστική ματιά στην ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ (εκεί όπου έβρισκαν αχαλίνωτη έκφραση τα προσωπικά μίση και οι έχθρες της ζωής στην ύπαιθρο), εννέα στους δέκα αναγνώστες γύριζαν στη στήλη ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ. Εδώ συγκεντρώνονταν φύρδην μίγδην άρθρα για πωλήσεις ή αναζητήσεις, επείγουσες εκκλήσεις για οικιακές βοηθούς, αναρίθμητες καταχωρήσεις που αφορούσαν σκυλιά, ανακοινώσεις σχετικά με πουλερικά και εξοπλισμό κήπου και αρκετά άλλα άρθρα ενδιαφέρονσας φύσης για όσους ζούσαν στη μικρή κοινότητα του Τσίπιν Κλέγκχορν.

Η συγκεκριμένη Παρασκευή 29 Οκτωβρίου δεν αποτελούσε εξαίρεση.

Η κυρία Σουέτεναμ τράβηξε από το μέτωπο τις χαριτωμένες γκρίζες μπούκλες της και άνοιξε τους *Times*. Κοίταξε με σβησμένη ματιά την αριστερή κεντρική σελίδα και αποφάσισε ότι, ως συνήθως, αν όντως υπήρχε κάποια συναρπαστική είδηση, οι *Times* είχαν καταφέρει να την καμουφλάρουν άψογα· έριξε μια ματιά στις αγγελίες γέννησης, γάμου και θανάτου, ιδιαίτερα στις τελευταίες. Κι έπειτα, έχοντας κάνει το καθήκον της, έβαλε κατά μέρος τους *Times* κι άρπαξε πρόθυμα την *Chipping Cleghorn Gazette*.

Όταν ο γιος της Έντμουντ μπήκε στο δωμάτιο μια στιγμή αργότερα, εκείνη είχε ήδη βυθιστεί στη στήλη με τα ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ.

«Καλημέρα, καλέ μου», είπε η κυρία Σουέτεναμ. «Οι Σμέντλεϊ πουλούν την Ντέμλερ τους. Μοντέλο του 1935 – δεν είναι πια πολύ παλιό;»

Ο γιος της γρύλισε, έβαλε μια κούπα καφέ και σέρβιρε στο πιά-

το του μια δυο παστές ρέγγες. Έπειτα κάθισε στο τραπέζι, άνοιξε την *Daily Worker* και τη στερέωσε πάνω στη σχάρα με το φρυγαμισμένο ψωμί.

«*Κουτάβια μπουλμασίφ*», διάβασε δυνατά η κυρία Σουέτεναμ. «Πραγματικά δεν ξέρω πώς καταφέρνει ο κόσμος να ταΐζει μεγαλόσωμα σκυλιά στις μέρες μας, αλήθεια... Τι λες; Η Σελίνα Λόρενς έβαλε ξανά αγγελία για μάγαιρα. Λέω να της πω ότι τη σημερον ημέρα χάνει τον καιρό της με τις αγγελίες. Δεν έχει βάλει διεύθυνση, μόνο έναν αριθμό ταχυδρομικής θυρίδας – αυτό είναι τελείως ολέθριο, θα της έλεγα εγώ, οι υπηρέτες επιμένουν να ξέρουν πού πηγαίνουν. Θέλουν να βλέπουν κάποια διεύθυνση. *Τεχνητές οδοντοστοιχίες*: δεν ξέρω γιατί έχουν τόση πέραση οι τεχνητές οδοντοστοιχίες. *Στις καλύτερες τιμές... Πανέμορφοι βολβοί από την ξεχωριστή συλλογή μας*. Κάπως φθινοί μου φαίνονται. Εδώ μια κοπέλα αναζητά *ενδιαφέρουσα δουλειά – διαθεσιμότητα για ταξίδια*. Άκου να δεις! Ποιος δε θα ταξίδευε; ...*Ντάσχουντ*... ποτέ δε μου άρεσαν τα ντάσχουντ – δεν εννοώ επειδή είναι *γερμανικά*, τα ξεπεράσαμε αυτά – πολύ απλά δε μου αρέσουν, αυτό είναι. Ορίστε, κυρία Φιντς;»

Η πόρτα είχε ανοίξει και φαινόταν το κεφάλι και ο κορμός μιας βλοσυρής γυναίκας με φθαρμένο βελούδινο μπερέ.

«Καλημέρα σας, κυρία», είπε η κυρία Φιντς. «Μπορώ να σηκώσω το τραπέζι;»

«Όχι ακόμα. Δεν έχουμε τελειώσει», είπε η κυρία Σουέτεναμ. «Δεν έχουμε τελειώσει ακόμα», επανέλαβε με χαμόγελο.

Ρίχνοντας μια ματιά στον Έντμουντ και στην εφημερίδα του, η κυρία Φιντς ρούφηξε τη μύτη και αποσύρθηκε.

«Εγώ μόλις ξεκίνησα», είπε ο Έντμουντ, τη στιγμή που η μητέρα του παρατηρούσε:

«Δεν καταλαβαίνω γιατί διαβάζεις αυτή τη φρικτή εφημερίδα, Έντμουντ. Δεν αρέσει *καθόλου* στην κυρία Φιντς».

«Δεν καταλαβαίνω τι σχέση έχουν οι πολιτικές μου απόψεις με την κυρία Φιντς».

«Και στο κάτω κάτω, δεν είσαι εργάτης», συνέχισε η κυρία Σουέτεναμ. «Εσύ δεν κάνεις καμία δουλειά».

«Είναι μεγάλο ψέμα αυτό», είπε αγανακτισμένος ο Έντμουντ. «Γράφω βιβλίο».

«*Πραγματική* δουλειά εννοούσα», είπε η κυρία Σουέτεναμ. «Και η κυρία Φιντς είναι σημαντική. Αν μας αντιπαθήσει και σταματήσει να έρχεται, πού θα βρούμε άλλη;»

«Θα βάλεις αγγελία στην *Gazette*», είπε ο Έντμουντ χαμογελώντας πλατιά.

«Μόλις σου είπα, δεν έχει νόημα. Απίστευτο! Σήμερα όποιος δεν έχει στην οικογένεια μια ηλικιωμένη νταντά που να μπαίνει στην κουζίνα και να κάνει τα πάντα, είναι χαμένος από χέρι».

«Ωραία, λοιπόν, εμείς γιατί δεν έχουμε ηλικιωμένη νταντά; Μεγάλη αμέλεια εκ μέρους σου που δε φρόντισες γι' αυτό. Πού είχες το μυαλό σου;»

«Είχες *παραμάνα*, καλέ μου».

«Καμία προνοητικότητα», μουρμούρισε ο Έντμουντ.

Η κυρία Σουέτεναμ είχε χωθεί ξανά στη στήλη των ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ.

«*Πωλείται μεταχειρισμένη μηχανή του γκαζόν. Για να δούμε... αν είναι δυνατόν, τιμή είναι αυτή;... Κι άλλα ντάσχουντ... Γράψτε ή επικοινωνήστε, είμαστε απελπισμένοι, οικογένεια Γουόγκλ. Μα τι ανόητα παρατσούκλια έχει ο κόσμος... Κόκερ σπάνιελ... Θυμάσαι την καλή μας Σουζί, Έντμουντ; Λες και ήταν άνθρωπος. Καταλάβαινε κάθε λέξη. Πωλείται μπουφές Σέρατον. Γνήσιο οικογενειακό κειμήλιο. Κυρία Λούκας, Ντάιιας Χολ. Τι ψεύτρα που είναι αυτή η γυναίκα! Άκου, λέει, Σέρατον!»*

Η κυρία Σουέτεναμ ρούφηξε τη μύτη κι έπειτα συνέχισε την ανάγνωση:

«*Ηταν όλα ένα λάθος, αγάπη μου. Πεθαίνω για σένα. Την Παρασκευή, όπως πάντα. Τζ... Το ζευγαράκι μάλλον τσακώθηκε – ή λες να είναι κανένα σύνθημα για κλέφτες; ...Κι άλλα ντάσχουντ! Να σου πω κάτι; Μου φαίνεται ότι ο κόσμος έχει τρελαθεί να ανατρέφει*

ντάσχουντ. Θέλω να πω, υπάρχουν κι άλλα σκυλιά. Ο θεϊός σου ο Σάιμον είχε μάντσεστερ τεριέ. Πόσο χαριτωμένα ήταν! Εγώ θέλω τα σκυλιά να έχουν πόδια... Πωλείται μπλε μαρέν ταγέρ λόγω αναχώρησης για το εξωτερικό... δε δίνει ούτε μέτρα, ούτε τιμή... Πρόσκληση σε γάμο – όχι, σε φόνο. Τι πράγμα; Τι είναι αυτό; Έντμουντ, Έντμουντ, άκου τι λέει εδώ...

»Σας προσκαλούμε στον φόνο που θα λάβει χώρα την Παρασκευή 29 Οκτωβρίου, στο Λιτλ Πάντοκς, στις 6:30 μ.μ. Παρακαλούνται οι φίλοι να αποδεχθούν την πρόσκληση· δε θα υπάρξει άλλη αναγγελία.

»Άλλο πάλι κι αυτό! Έντμουντ!»

«Τι έγινε;» Ο Έντμουντ σήκωσε τα μάτια από την εφημερίδα του.

«Παρασκευή 29 Οκτωβρίου... σήμερα είναι».

«Για να δω». Ο Έντμουντ τής πήρε την εφημερίδα.

«Μα τι σημαίνει αυτό;» ρώτησε η κυρία Σουέτεναμ με έντονη περιέργεια.

Ο Έντμουντ Σουέτεναμ έτριψε τη μύτη γεμάτος αμφιβολία.

«Κάποιο πάρτι θα είναι. Μάλλον θα παίξουν τον “Δολοφόνο”».

«Μάλιστα», είπε η κυρία Σουέτεναμ γεμάτη αμφιβολία. «Μου φαίνεται πολύ περιέργος αυτός ο τρόπος. Έτσι όπως το έβαλαν στις αγγελίες. Δεν ταιριάζει καθόλου στη Λετίσια Μπλάκλοκ· πάντα τη θεωρούσα πολύ λογική γυναίκα».

«Θα την ξεσήκωσαν τα έξυπνα νιάτα που έχει στο σπίτι της».

«Είναι τελευταία στιγμή. Σήμερα. Θεωρείς ότι πρέπει να πάμε;»

«Λέει “Παρακαλούνται οι φίλοι να αποδεχθούν την πρόσκληση· δε θα υπάρξει άλλη αναγγελία”», υπέδειξε ο γιος της.

«Πάντως μου φαίνονται πολύ κουραστικοί αυτοί οι περίπλοκοι τρόποι πρόσκλησης», είπε αποφασισμένα η κυρία Σουέτεναμ.

«Ωραία, μπτέρα, δε χρειάζεται να πας».

«Πράγματι», συμφώνησε η κυρία Σουέτεναμ.

Ακολούθησε μια παύση.

«Έντμουντ, θα το τελειώσεις το φρυγανισμένο ψωμί;»

«Κι εγώ που νόμιζα ότι η σωστή διατροφή μου είναι πιο σημαντική για σένα από το να αφήσεις τη γριά στρίγγλα να σηκώσει το τραπέζι».

«Σώπα, καλέ μου, θα σε ακούσει... Έντμουντ, πώς παίζεται ο “Δολοφόνος”;»

«Δεν ξέρω ακριβώς... Νομίζω ότι καρφισώνουν πάνω σου ένα χαρτί, κάτι τέτοιο... Όχι, νομίζω ότι τραβάς το χαρτί από ένα καπέλο. Κάποιος παίζει το θύμα και κάποιος άλλος τον επιθεωρητή – κι έπειτα σβήνουν τα φώτα και κάποιος σε χτυπά στον ώμο κι έπειτα τσιρίζεις και πέφτεις κάτω και κάνεις τον πεθαμένο».

«Συναρπαστικό ακούγεται».

«Είναι μάλλον βαρετό μέχρι θανάτου. Δε θα πάω».

«Ανοσίες, Έντμουντ», είπε η κυρία Σουέτεναμ αποφασιστικά. «Εγώ θα πάω και θα έρθεις κι εσύ μαζί μου. Πάει και τελείωσε!»

«Άρτσι», είπε η κυρία Ίστερμπρουκ στον σύζυγό της. «Αυτό πρέπει να το ακούσεις».

Ο συνταγματάρχης Ίστερμπρουκ δεν έδινε σημασία· είχε ήδη αρχίσει να ρουθουνίζει ανυπόμονα διαβάζοντας ένα άρθρο στους *Times*.

«Το πρόβλημα με αυτούς τους ανθρώπους», είπε, «είναι ότι κανείς τους δεν έχει ιδέα τι σημαίνει Ινδία! Δεν έχουν την παραμικρή ιδέα!»

«Το ξέρω, καλέ μου. Το ξέρω».

«Αν είχαν, δε θα έγραφαν τέτοιες σαχλαμάρες».

«Ναι, το ξέρω. Άρτσι, άκου σε παρακαλώ».

»Σας προσκαλούμε στον φόνο που θα λάβει χώρα την Παρασκευή 29 Οκτωβρίου, στο Λιτλ Πάντοκς, στις 6:30 μ.μ. Παρακαλούνται οι φίλοι να αποδεχθούν την πρόσκληση· δε θα υπάρξει άλλη αναγγελία».

Σταμάτησε θριαμβευτικά. Ο συνταγματάρχης Ίστερμπρουκ την κοίταξε συγκαταβατικά, αλλά χωρίς μεγάλο ενδιαφέρον.

«Θα παίξουν τον “Δολοφόνο”», είπε.

«Μάλιστα».

«Αυτό είναι όλο. Να ξέρεις, βέβαια», υποχώρησε λίγο, «ότι, αν γίνει σωστά, είναι πολύ διασκεδαστικό. Μα χρειάζεται καλή οργάνωση από κάποιον που ξέρει τις διαδικασίες. Τραβάς έναν λαχνό. Ένα άτομο είναι ο δολοφόνος, κανείς δεν ξέρει ποιος. Σβήνουν τα φώτα. Ο δολοφόνος διαλέγει το θύμα του. Το θύμα πρέπει να μετρήσει ως το είκοσι πριν ουρλιάξει. Έπειτα αναλαμβάνει εκείνος που κληρώθηκε να κάνει τον επιθεωρητή και τους ανακρίνει όλους. Πού ήταν, τι έκαναν, προσπαθεί να βάλει τρικλοποδιά στον ένοχο. Ναι, είναι ωραίο παιχνίδι – αν ο επιθεωρητής... εμ... ξέρει μερικά πράγματα για τη δουλειά της αστυνομίας».

«Όπως εσύ, Άρτσι. Στην περιφέρειά σου δίκασες ένα σωρό ενδιαφέρουσες υποθέσεις».

Ο συνταγματάρχης Ίστερμπρουκ χαμογέλασε συγκαταβατικά κι έστριψε το μουστάκι του αυτάρεσκα.

«Όντως, Λόρα», είπε. «Τολμώ να πω ότι θα μπορούσα να δώσω μερικές συμβουλές».

Και ίσιωσε τους ώμους.

«Η δεσποινίς Μπλάκκlok έπρεπε να σου ζητήσει να τη βοηθήσεις να οργανώσει το παιχνίδι».

Ο συνταγματάρχης ρουθούνισε.

«Ναι, αλλά τώρα έχει μαζί της αυτόν τον νεαρό. Φαντάζομαι ότι ήταν δική του ιδέα. Ανιψιός της δεν είναι; Περίεργη ιδέα, πάντως, να το βάλουν στην εφημερίδα».

«Ήταν στη στήλη με τα ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ. Μπορεί να μην το βλέπαμε ποτέ. Φαντάζομαι ότι είναι πρόσκληση, τι λες, Άρτσι;»

«Περίεργη πρόσκληση. Ένα πράγμα θα σου πω. *Εμένα* να μη με λογαριάζουν».

«Έλα τώρα, Άρτσι». Η φωνή της κυρίας Ίστερμπρουκ έγινε μια ψιλή τσιρίδα.

«Είναι τελευταία στιγμή. Πού ξέρουν ότι δεν έχω κάποια άλλη δουλειά;»

«Μα δεν έχεις, έτσι δεν είναι, αγάπη μου.» Η κυρία Ίστερμπρουκ χαμήλωσε τη φωνή για να τον πείσει. «Και ξέρεις, Άρτσι, πιστεύω ότι πραγματικά *πρέπει* να πας. Για να βοηθήσεις – μόνο και μόνο για να βοηθήσεις τη δεσποινίδα Μπλάκλοκ. Είμαι σίγουρη ότι βασίζεται πάνω σου για να πετύχει το παιχνίδι. Θέλω να πω, ξέρεις τόσο πολλά για τη δουλειά της αστυνομίας και για τις διαδικασίες. Το θέμα θα καταρρεύσει αν δεν πας να βοηθήσεις να πετύχει. Στο κάτω κάτω, *γείτονες* είμαστε».

Η κυρία Ίστερμπρουκ έγειρε το συνθετικό, ξανθό κεφάλι της κι άνοιξε πολύ τα γαλάζια μάτια.

«Ναι, αφού το θέτεις έτσι, Λόρα...» Ο συνταγματάρχης Ίστερμπρουκ έστριψε ξανά το γκριζό μουστάκι του με σημασία, και κοίταξε συγκαταβατικά την αφράτη μικρή του σύζυγο. Η κυρία Ίστερμπρουκ ήταν τουλάχιστον τριάντα χρόνια νεότερή του. «Αφού το θέτεις *έτσι*, Λόρα», είπε.

«Πιστεύω ότι είναι *καθήκον* σου, Άρτσι», είπε επίσημα η κυρία Ίστερμπρουκ.

Η *Chipping Cleghorn Gazette* είχε παραδοθεί και στο Μπούουλντερς, τις τρεις γραφικές αγροϊκές που είχαν γίνει ένα και κατοικούνταν από τη δεσποινίδα Χίντσκλιφ και τη δεσποινίδα Μάργκατροϊντ.

«Χίντς;»

«Τι είναι, Μάργκατροϊντ;»

«Πού είσαι;»

«Στο κοτέτσι».

«Α, έρχομαι».

Με βήματα βαριά και διστακτικά πάνω στο ψηλό, βρεγμένο γρασίδι, η δεσποινίς Έιμι Μάργκατροϊντ πλησίασε τη φίλη της. Η δεσποινίς Χίντσκλιφ, ντυμένη με κοτλέ παντελόνι και στρατιωτικό

τζάκετ, ανακάτεψε ευσυνείδητα χούφτες από φύραμα μέσα σε μια αποκρουστικά ακριστή γαβάθα γεμάτη βρασμένες φλούδες πατάτας και απομεινάρια από λάχανο.

Γύρισε προς τη φίλη της το κεφάλι με το αντρικό κούρεμα και το αργασμένο πρόσωπο.

Η δεσποινίς Μάργκατροϊντ, παχουλή κι ευχάριστη, φορούσε καρό τουίντ φούστα κι ένα άμορφο πουλόβερ σε έντονο βαθυγάλαιο χρώμα. Τα σγουρά γκρίζα μαλλιά της, που έμοιαζαν με φωλιά πουλιού, ήταν ανάστατα και η ίδια είχε λαχανιάσει λίγο.

«Στην *Gazette*», είπε κοντανασαίνοντας. «Άκουσε – τι μπορεί να σημαίνει;

»Σας προσκαλούμε στον φόνο που θα λάβει χώρα την Παρασκευή 29 Οκτωβρίου, στο Λιτλ Πάντοκς, στις 6:30 μ.μ. Παρακαλούνται οι φίλοι να αποδεχθούν την πρόσκληση· δε θα υπάρξει άλλη αναγγελία».

Σταμάτησε ξέπνοη σαν τελείωσε την ανάγνωση και περίμενε μια αξιόπιστη διακήρυξη.

«Ανοσίες», είπε η δεσποινίς Χίντσκλιφ.

«Ναι, αλλά τι λες να σημαίνει;»

«Σημαίνει ότι τουλάχιστον θα πιούμε κάτι», είπε η δεσποινίς Χίντσκλιφ.

«Πιστεύεις ότι είναι κάποιου είδους πρόσκληση;»

«Θα μάθουμε τι σημαίνει όταν φτάσουμε», είπε η δεσποινίς Χίντσκλιφ. «Μάλλον ένα κακό σέρι. Καλά θα κάνεις να φύγεις από το γρασίδι, Μάργκατροϊντ. Φοράς ακόμα τις παντόφλες που έχεις για μέσα στο σπίτι. Έχουν γίνει μούσκεμα.»

«Ποπό!» Η δεσποινίς Μάργκατροϊντ έσκυψε και κοίταξε τα πόδια της μετανιωμένη. «Πόσα αυγά σήμερα;»

«Εφτά. Η αναθεματισμένη κότα κλωσά ακόμα. Πρέπει να τη βάλω στο κοτέτσι.»

«Δε σου φαίνεται περιεργός ο τρόπος διατύπωσης;» ρώτησε η

Έιμι Μάργκατροϊντ, επιστρέφοντας στην είδηση της *Gazette*. Η φωνή της ήταν κάπως μελαγχολική.

Η φίλη της, όμως, ήταν φύσει πιο αυστηρή και αποφασιστική. Το είχε βάλει σκοπό να ασχοληθεί με τα απειθάρχα πουλερικά και δεν επρόκειτο να την αποτρέψει καμία αγγελία στην εφημερίδα, όσο αινιγματική κι αν ήταν.

Συνέχισε να πλατσουρίζει βαριά μέσα στη λάσπη κι όρμησε πάνω σε μια πιτσιλωτή κότα. Ακούστηκε ένα δυνατό, αγανακτισμένο κρώξιμο.

«Χίλιες φορές οι πάπιες», είπε η κυρία Χίντσκλιφ. «Πολύ λιγότερος μπελάς...»

«Τέλειο!» είπε η κυρία Χάρμον στον σύζυγό της, τον αιδεσιμότατο Τζούλιαν Χάρμον, στο τραπέζι του πρωινού. «Θα γίνει φόνος στις δεσποινίδος Μπλάκλοκ».

«Φόνος;» είπε ο σύζυγός της, κάπως έκπληκτος. «Πότε;»

«Απόψε... ή μάλλον, σήμερα το απόγευμα. Στις 6:30. Τι κρίμα, αγάπη μου, είναι η ώρα που πρέπει να ετοιμάσεις την τελετή για το χρίσμα. Πολύ κρίμα. Και σου αρέσουν τόσο πολύ οι φόνοι».

«Δεν καταλαβαίνω τι μου λες, Μπαντς».

Η κυρία Χάρμον, η σιλουέτα και το πρόσωπο της οποίας ήταν τόσο στρογγυλά ώστε από νωρίς είχαν κάνει το βαπτιστικό της όνομα, Νταϊάνα, να αντικατασταθεί από το παρατσούκλι Μπαντς*, του έδωσε την *Gazette* πάνω στο τραπέζι.

«Ορίστε. Ανάμεσα στα μεταχειρισμένα πιάνο και τις μασέλες».

«Πράγματι, πολύ ξεχωριστή αγγελία».

«Δεν είναι;» είπε χαρωπά η Μπαντς. «Ποιος θα το έλεγε ότι στη δεσποινίδα Μπλάκλοκ αρέσουν οι δολοφονίες και τα παιχνίδια κι όλα αυτά; Μάλλον την ξεσήκωσαν οι νεαροί Σίμονς – αν κι εγώ θα

* Στα αγγλικά η λέξη bunch σηματοδοτεί πλήθος ανθρώπων ή αντικειμένων. (Σ.τ.Μ.)

περίμενα πως η Τζούλια Σίμονς θα έβρισκε τους φόνους πολύ ωμούς. Και όμως, να το, και πραγματικά πιστεύω, αγάπη μου, ότι είναι *κρίμα* που δεν μπορείς να πας. Τέλος πάντων, θα πάω εγώ και θα σου τα πω όλα, αν και μ' εμένα θα πάει χαμένο μάλλον, επειδή δε μου αρέσουν τα παιχνίδια στο σκοτάδι. Με τρομάζουν, και δεν ξέρεις πόσο ελπίζω να μην είμαι εγώ εκείνη που θα δολοφονηθεί. Αν νιώσω ξαφνικά ένα χέρι στον ώμο μου κι ακούσω να μου ψιθυρίζουν “Πέθανες”, είμαι σίγουρη ότι η καρδιά μου θα αρχίσει να χτυπά τόσο γρήγορα ώστε ίσως *όντως* πεθάνω! Λες να γίνει έτσι;»

«Όχι, Μπαντς. Πιστεύω πως θα ζήσεις ως τα βαθιά γεράματα – μαζί μου».

«Και θα πεθάνουμε την ίδια μέρα και θα μας βάλουν στον ίδιο τάφο. Δε θα ήταν υπέροχο;»

Η Μπαντς χαμογέλασε ως τ' αυτιά με αυτή την τόσο ευχάριστη προοπτική.

«Πολύ χαρούμενη μου φαίνεσαι, Μπαντς», είπε ο σύζυγός της χαμογελώντας.

«Ποιος δε θα ήταν χαρούμενος στη θέση μου;» ρώτησε λίγο μπερδεμένη η Μπαντς. «Έχω εσένα, τη Σούζαν και τον Έντουαρντ, με αγαπάτε όλοι και δε σας νοιάζει που είμαι χαζή... Και ο ήλιος λάμπει! Και μένουμε σε ένα τόσο υπέροχο, μεγάλο σπίτι!»

Ο αιδεσιμότατος Τζούλιαν Χάρμον έριξε μια ματιά στη μεγάλη, άδεια τραπεζαρία και κούνησε το κεφάλι γεμάτος αμφιβολία.

«Κάποιοι θα πίστευαν ότι το ποτήρι θα ξεχειλίζει όταν αναγκάστηκες να ζήσεις σε ένα καώδες σπίτι που μπάζει κιόλας».

«Τι να σου πω, εμένα μου αρέσουν οι μεγάλοι χώροι. Και οι ωραίες μυρωδιές απ' έξω μπαίνουν και μένουν εδώ. Και αν είσαι ακατάστατος κι αφήνεις τα πράγματά σου από δω κι από κει, δε στοιβάζονται».

«Δεν έχουμε μηχανήματα για τις δουλειές του σπιτιού, ούτε κεντρική θέρμανση. Σου πέφτουν πολλές δουλειές, Μπαντς».

«Όχι, Τζούλιαν, καθόλου. Σηκώνομαι στις έξι και μισή, ανάβω το

μπόιλερ κι αρχίζω να τρέχω σαν ατμομηχανή, και μέχρι τις οκτώ είναι όλα έτοιμα. Και δεν τα έχω ωραία; Με το μελισσοκέρι και το γυαλιστικό και τα μεγάλα βάζα με τα φθινοπωρινά φύλλα; Στην πραγματικότητα δεν είναι πιο δύσκολο να έχεις καθαρό ένα μεγάλο σπίτι από ό,τι ένα μικρό. Κυκλοφορείς με τις σφουγγαρίστρες και τα λοιπά πολύ πιο γρήγορα, επειδή ο πεινόσ σου δεν κοπανά συνεχώς πάνω στα πράγματα, όπως γίνεται στους μικρούς χώρους. Άλλωστε, μου αρέσει να κοιμάμαι στο μεγάλο, κρύο δωμάτιο – είναι τόσο ωραία να κουλουριάζομαι και να αφήνω έξω μόνο την άκρη της μύτης για να ξέρω τι γίνεται. Και όσο μεγάλο κι αν είναι το σπίτι στο οποίο ζεις, καθαρίζεις τις ίδιες πατάτες και πλένεις τα ίδια πιάτα. Σκέψου πόσο καλό κάνει στον Έντουαρντ και στη Σούζαν να έχουν ένα μεγάλο αδειανό δωμάτιο για να παίζουν! Μπορούν να απλώνουν τα τρενάκια και τα σερβίτσια για τις κούκλες στο πάτωμα και να μη χρειάζεται ποτέ να τα μαζέψουν! Και από την άλλη, είναι ωραία να έχουμε επιπλέον χώρους στο σπίτι για να μπορούν να μένουν μαζί μας κι άλλα άτομα. Ο Τζιμ Σάιμς και ο Τζόνι Φιντς θα είχαν αναγκαστεί να μείνουν με τα πεθερικά τους. Και ξέρεις, Τζούλιαν, δεν είναι ωραίο να ζει κανείς με τα πεθερικά. Τη μητέρα μου την εκτιμάς, όμως δε θα σου άρεσε πολύ να ξεκινήσουμε τη ζωή μας ως παντρεμένο ζευγάρι μένοντας μ' εκείνη και με τον πατέρα μου. Ούτε σ' εμένα θα άρεσε. Θα συνέχιζα να νιώθω σαν κοριτσάκι».

Ο Τζούλιαν τής χαμογέλασε.

«Μπαντς, εμένα μου φαίνεται ακόμα ότι είσαι κοριτσάκι».

Ο ίδιος ο Τζούλιαν Χάρμον ήταν προφανέστατα μοντέλο σχεδιασμένο από τη Φύση για την ηλικία των εξήντα. Ακόμα του έλειπαν γύρω στα είκοσι πέντε χρόνια για να επιτύχει τον σκοπό της Φύσης.

«Ξέρω ότι είμαι χαζή—»

«Δεν είσαι χαζή, Μπαντς. Είσαι πολύ έξυπνη».

«Όχι, δεν είμαι. Δεν είμαι καθόλου ευφυής. Αν και προσπαθώ... Και μου αρέσει πάρα πολύ όταν μου μιλάς για βιβλία και ιστορία και όλα αυτά. Νομίζω ότι ίσως δεν ήταν τρομερά καλή ιδέα να μου

διαβάξεις Γκίμπον* τα βράδια, γιατί αν έξω φυσάει κανένας παγωμένος άνεμος και κοντά στη φωτιά είναι ωραία και ζεστά, ο Γκίμπον έχει κάτι που σε κοιμίζει λιγάκι».

Ο Τζούλιαν γέλασε.

«Όμως μου αρέσει πάρα πολύ να σε ακούω, Τζούλιαν. Πες μου ξανά την ιστορία για τον ηλικιωμένο εφημέριο που έβγαλε κήρυγμα για τον Ασουήρο».

«Την ξέρεις απέξω αυτή την ιστορία, Μπαντς».

«Έλα, ξαναπές τη μου. Σε παρακαλώ».

Ο σύζυγός της υπάκουσε.

«Ήταν ο γερο-Σκράιμγκουρ. Μια μέρα ήρθε κάποιος και κοίταξε μέσα στην εκκλησία του. Είχε σκύψει από τον άμβωνα κι έβγαζε ένθερμο κήρυγμα σε μια δυο ηλικιωμένες καθαρίστριες. Κουνούσε το δάχτυλο και τους έλεγε: “Ξέρω εγώ τι λέτε. Πιστεύετε ότι ο Μέγας Ασουήρος** από το πρώτο μάθημα ήταν ο Αρταξέρξης Β΄. Μα δεν ήταν!” Και μετά, με απέραντο θρίαμβο: “Ήταν ο Αρταξέρξης Γ΄”».

Στον ίδιο τον Τζούλιαν Χάρμον εκείνη η ιστορία δεν είχε φανεί ποτέ ιδιαίτερα αστεία, όμως η Μπαντς την έβρισκε πάντα πολύ διασκεδαστική.

Το καθάριο γέλιο της γέμισε τον αέρα.

«Τι γλυκός ηλικιωμένος!» φώναξε. «Νομίζω πως ακριβώς έτσι θα γίνεις κι εσύ μια μέρα, Τζούλιαν».

Ο Τζούλιαν έδειξε να νιώθει κάπως άβολα.

«Το ξέρω», είπε με ταπεινότητα. «Καταλαβαίνω πολύ καλά ότι δεν μπορώ πάντα να πετύχω την απλή προσέγγιση».

«Εγώ δε θα ανησυχούσα», είπε η Μπαντς, που είχε σηκωθεί και είχε αρχίσει να μαζεύει τα πιάτα του πρωινού σε έναν δίσκο. «Η

* Edward Gibbon (1737-1794), Άγγλος ιστορικός. [Σ.τ.Μ.]

** Πρόσωπο ή τίτλος του βασιλιά της Περσίας, που αναφέρεται πολλές φορές στην Εβραϊκή Βίβλο και οι μελετητές ταυτίζουν με διάφορα ιστορικά πρόσωπα, ανάμεσά τους τον Ξέρξη Α΄, τον Αρταξέρξη Β΄ και τον Αρταξέρξη Γ΄. [Σ.τ.Ε.]

κυρία Μπατ μου είπε χτες ότι ο Μπατ, που δεν πήγαινε ποτέ στην εκκλησία και στην πραγματικότητα ήταν ο άθεος του χωριού, τώρα έρχεται κάθε Κυριακή, σκοπίμως, για να ακούει το κήρυγμά σου».

Η Μπαντς συνέχισε με μια πολύ καλή μίμηση της ιδιαίτερα εκλεπτυσμένης φωνής της κυρίας Μπατ:

«Τις προάλλες, κυρία μου, ο Μπατ έλεγε στον κύριο Τίμκινς από το Λιτλ Γουόρντεϊλ ότι εδώ στο Τσίπιν Κλέγκκορν έχουμε πραγματικό *πολιτισμό*. Όχι σαν τον κύριο Γκος, στο Λιτλ Γουόρντεϊλ, ο οποίος μιλά στο ποίμνιο σαν να είναι παιδάκια που δεν έχουν πάει καν στο σχολείο. Πραγματικό πολιτισμό, έλεγε ο Μπατ, *αυτό* έχουμε εμείς. Ο εφημέριός μας είναι ιδιαίτερα μορφωμένος άνθρωπος – από την Οξφόρδη, όχι από το Μίλτσεστερ, και μας προσφέρει όλα τα οφέλη της μόρφωσής του. Ξέρει τα πάντα για τους Ρωμαίους και τους Έλληνες, για τους Βαβυλωνίους και τους Ασσυρίους. Ως και ο γάτος του πρεσβυτέρου, λέει ο Μπατ, έχει το όνομα Ασσύριου βασιλιά!” Να, λοιπόν, που σε δοξάζουν», κατέληξε θριαμβευτικά η Μπαντς. «Πάω να αρχίσω τις δουλειές γιατί δε θα προλάβω. Έλα, Τιγκλάθ Πιλεσέρ, έλα να σου δώσω τα κόκαλα από τις ρέγγες».

Ανοίγοντας την πόρτα και κρατώντας την επιδέξια με το πόδι, πέρασε γρήγορα με τον φορτωμένο δίσκο, τραγουδώντας δυνατά και κάπως παράφωνα τη δική της εκδοχή ενός αθλητικού ύμνου.

*«Ωραία μέρα για φόνο (τραγουδούσε η Μπαντς)
Η φύση ξεχνά τον κάθε πόνο
Φύγαν τα λαγωνικά απ’ το χωριό».*

Το κροτάλισμα από τα πιατικά που έμπαιναν στον νεροχύτη έπνιξε τους επόμενους στίχους, μα τη στιγμή που ο αιδεσιμότατος Τζούλιαν Χάρμον έφευγε από το σπίτι άκουσε τον τελικό θριαμβευτικό ισχυρισμό:

«Και σήμερα θα πάμε όλοι για φόνο!»

**Σας προσκαλούμε στον φόνο που θα λάβει χώρα
την Παρασκευή 29 Οκτωβρίου, στο Λιτλ Πάντοκς, στις 6:30 μ.μ.**

Η παράξενη αναγγελία που δημοσιεύεται στην τοπική εφημερίδα του Τσίπιν Κλέγκχορν γίνεται το θέμα συζήτησης για όλους τους κατοίκους του. Είναι μια χοντροκομμένη φάρσα; Μια κακόβουλη ενέργεια με στόχο να τρομάξει την ιδιοκτήτρια του Λιτλ Πάντοκς, τη Λετίσια Μπλάκλοκ; Ή μήπως μια πραγματική πρόσκληση σε φόνο;

Ανίκανοι να αντισταθούν στην περιέργεια, πάρα πολλοί άνθρωποι συγκεντρώνονται στο Λιτλ Πάντοκς τη συγκεκριμένη μέρα και ώρα. Και, ξαφνικά, σβήνουν τα φώτα...

Η υπόθεση από δω και πέρα παίρνει άλλες διαστάσεις. Αλλά για καλή τύχη της αστυνομίας, έχει έρθει στην πόλη για τους ρευματισμούς της η μισ Μαρπλ. Η «γριούλα τεσσάρων αστέρων», που δεν απολαμβάνει τίποτε περισσότερο από το να λύνει το μυστήριο ενός φόνου...

 AGATHA
CHRISTIE

2 ΔΙΣΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 22585

Γ Ι Α Α Ν Α Γ Ν Ω Σ Τ Ε Σ Μ Ε Α Π Α Ι Τ Η Σ Ε Ι Σ